

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18138

Θέμα 354^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 701-718**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΙ. *Ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ,
οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον·
τί γὰρ πατὴρ θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις
ἄγαλμα μεῖζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρί;
Μὴ νυν ἐν ἦθος μῦνον ἐν σαυτῷ φέρει, 705
ὡς φῆς σύ, κούδεν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν·
ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
ἢ γλῶσσαν, ἦν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,
οὔτοι διαπτυχθέντες ὠφθησαν κενοί.
Ἄλλ' ἄνδρα, κεῖ τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
Ὅραξ παραρθείθροισι χειμάρροισι ὄσα
δένδρων ὑπέικει, κλῶνας ὡς ἐκσώζεται,
τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
Αὐτῶς δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατὴ πόδα 715
τείνας ὑπέικει μηδέν, ὑπτίους κάτω
στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
Ἄλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετὰστασιν δίδου.*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος ... ὠφθησαν κενοί.****(Μονάδες 30)**

Για μένα όμως, αν εσύ ευτυχείς πατέρα, δεν υπάρχει κανένα πολυτιμότερο αγαθό (δεν υπάρχει κανένα πολυτιμότερο αγαθό από τη δική σου ευτυχία) γιατί ποια χαρά είναι μεγαλύτερη για τα παιδιά από τη δόξα του ευτυχισμένου πατέρα ή ποια (χαρά είναι μεγαλύτερη) για τον πατέρα από τη δόξα των ευτυχισμένων παιδιών; Μην

έχεις λοιπόν μέσα σου έναν μόνο τρόπο σκέψης, αυτό που λες εσύ, και τίποτε άλλο, αυτό ότι είναι το σωστό (ότι δηλαδή είναι σωστό αυτό που λες εσύ και τίποτε άλλο) γιατί όσοι νομίζουν είτε (ή) ότι μόνο αυτοί σκέφτονται σωστά, είτε (ή) ότι έχουν γλώσσα ή ψυχή (θάρρος), που δεν έχει άλλος, αυτοί, όταν ανοιχτούν και εξεταστούν σε βάθος, φαίνονται ότι είναι άδειοι.

**2. Τι ήταν οί περι τόν Διόνυσον τεχνῖται και πώς προέκυψε η δημιουργία της συ-
τεχνίας τους;**

(Μονάδες 10)

Η αναζήτηση των ηθοποιών για την ερμηνεία των ρόλων ήταν έργο του κράτους. Στην αρχή, που ο ποιητής ήταν και ηθοποιός, το πρόβλημα δεν ήταν ιδιαίτερα δύσκολο. Όταν όμως οι ηθοποιοί έγιναν τρεις για κάθε έργο και πολλαπλασιάστηκε ο αριθμός των παραστάσεων, το πρόβλημα οξύνθηκε. Βαθμιαία δημιουργήθηκε ολόκληρη συντεχνία ηθοποιών, *οί περι τόν Διόνυσον τεχνῖται*, στους οποίους αναθέτονταν οι θεατρικοί ρόλοι. Αντιστοιχεί στο σημερινό *Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών* (Σ.Ε.Η.).

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Επίθετα παράγωγα από ονόματα		
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
πατήρ	-ῶος	
παῖς	-ικός	
ἄλλος	-οῖος	
άνήρ	-εῖος	
θυμός	-ώδης	

(Μονάδες 5)

πατήρ → πατρῶος

παῖς → παιδικός

ἄλλος → ἄλλοῖος

άνήρ → ἀνδρείος

θυμός → θυμώδης

β) θαλερός, συνήθης, φορητός, φήμη, δόξα: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

θαλερός → θάλλοντος
συνήθης → ἥθος
φορητός → φόρει
φήμη → φής
δόξα → δοκεῖ

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος